

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
O'quv ishlari bo'yicha prorektor

ILMIY TADQIQOT METODOLOGIYASI

FANI

SILLABUSI

(1-kurs magistirlar uchun)

Bilim sohasi: 100 000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi: 110 000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi: 70110401 - Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
(boshlang'ich ta'lim)

Termiz – 2024

Modul/FAN SILLABUSI
Magistratura bo'limi
70110401-Ta'lim va tarbiya nazariyasi va
metodikasi (boshlang'ich ta'lim)

Fan nomi:	<i>Ilmiy tadqiqot metodologiyasi</i>
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	ITMM105
Yil:	2024-2025
Semestr:	1
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	150
Ma'ruza	30
Amaliy mashg'ulotlar	
Seminar	30
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	5
Baholash shakli:	
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)

FM1	Fanni o'qitishdan maqsad – Ilmiy tadqiqot dasturini tuzish va unda nazariya va amaliyot birligiga rioya malakalarini shakllantirishdan iborat.
-----	--

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	Falsafa
2.	Padagogika
3.	Psixologiya
4.	Matematik analiz

Ta'lim natijalari (TN)

Ilmlar jihatidan

TN1	Ilmiy tadqiqot haqida umumiy tushunchalarni maqola, tezis, monografiya, uslubiy qo'llanma, o'quv qo'llanma yozishni va ilmiy tadqiqot olib borish haqida bilimlarni egallashi va bilishi lozim;
TN2	Ilmiy tadqiqot olib borishda manbaalar bilan ishlashni va ularni taqqoslash, saralashni shu bilan birga tahlil qilishni o'rgangan bo'lishi kerak;
TN3	Ilmiy tadqiqot natijalarini matematik tahlil qilish va natijalarni olish shu bilan birga olingan natijalarning ishonchligini matematik jihatdan hisob - kitob qilishni bilishi lozim;

Ko'nikma jihatidan

TN4	Ilmiy faoliyatni boshlash va magistrlik dissertatsiyasi haqida dastlabki nazariy va amaliy bilimlarni biladi;
-----	---

TN5	Ilmiy tadqiqot natijalarini maqola yoki tezis shaklida ilmiy jurnallarda va konferensiyalarda chop etishni biladi;
TN6	Ilmiy jarayonda adbiyotlar bilan ishlashni biladi;
TN7	Magistrlik dissertatsiyasini yozish va meyoriy hujjatlar asosida shakllantirishni biladi.

Fan mazmuni		
Mashg'ulotlar shakli: Ma'ruza (M)		s/t
M1	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi fanning maqsad va vazifalari. Ilmiy bilimlarning metodologik asoslari.	2
M2	Ilmiy tadqiqot yo'nalishini tanlash va ilmiy muammo. Tadqiqot olib borish jarayonini tashkil etish.	2
M3	Magistrlik dissertatsiyasini ilmiy tadqiqot turi sifatida	2
M4	Ilmiy tadqiqot vositalari va metodlari. Ilmiy tadqiqotda tarixiylik va mantiqiylik	2
M5	Ilmiy tadqiqotda -sinergetika muammosi	2
M6	Ilmiy tadqiqotlarni prognozlashtirish . Ilmiy bashorat ilmiy tadqiqotdagi o'rni	2
M7	Ilmiy tadqiqotlarda axborot va axborot xavfsizligi . Axborotlarni qidirishning asosiy metodlari	2
M8	Pedagogik tadqiqotlarda ijodning namoyon bo'lishi. Ilmiy tadqiqotda ratsionallik va iratsionallik.	2
M9	Ilmiy tadqiqotda tushunish va tushuntirishning ahamiyati	2
M10	Ilmiy dalillarning pedagogik izlanishlardagi o'rni	2
M11	Novatsiya va innovatsiyalar hozirgi zamon ilmiy tadqiqotlarining tarkibiy qismi sifatida.	2
M12	Eksperimental tadqiqotlar	2
M13	Ilmiy tadqiqot ishini yozish va ilmiy maqola tayyorlash	2
M14	Ilmiy tadqiqot ishlarini olib borish, uning natijalarini rasmiylashtirish va hayotga tatbiq etish. (magistrlik dissertatsiyasi misolida)	2
M15	Ilmiy izlanishda olimning ijtimoiy mas'uliyati	2
Jami soat:		30
Mashg'ulotlar shakli: Seminar mashg'uloti (S)		s/t
S1	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi fanning maqsad va vazifalari. Ilmiy bilimlarning metodologik asoslari.	2
S2	Ilmiy tadqiqot yo'nalishini tanlash va ilmiy muammo. Tadqiqot olib borish jarayonini tashkil etish.	2
S3	Magistrlik dissertatsiyasini ilmiy tadqiqot turi sifatida	2
S4	Ilmiy tadqiqot vositalari va metodlari. Ilmiy tadqiqotda tarixiylik va mantiqiylik	2
S5	Ilmiy tadqiqotda -sinergetika muammosi	2
S6	Ilmiy tadqiqotlarni prognozlashtirish . Ilmiy bashorat ilmiy tadqiqotdagi o'rni	2
S7	Ilmiy tadqiqotlarda axborot va axborot xavfsizligi . Axborotlarni	2

	qidirishning asosiy metodlari	
S8	Pedagogik tadqiqotlarda ijodning namoyon bo'lishi. Ilmiy tadqiqotda ratsionallik va iratsionallik.	2
S9	Ilmiy tadqiqotda tushunish va tushuntirishning ahamiyati	2
S10	Ilmiy dalillarning pedagogik izlanishlardagi o'rni	2
S11	Novatsiya va innovatsiyalar hozirgi zamon ilmiy tadqiqotlarining tarkibiy qismi sifatida.	2
S12	Eksperimental tadqiqotlar	2
S13	Ilmiy tadqiqot ishini yozish va ilmiy maqola tayyorlash	2
S14	Ilmiy tadqiqot ishlarini olib borish, uning natijalarini rasmiylashtirish va hayotga tadbiiq etish. (magistrlik dissertatsiyasi misolida)	2
S15	Ilmiy izlanishda olimning ijtimoiy mas'uliyati	2
Jami soat:		30

Mustaqil ta'lim (MT)		
Seminar mashg'ulotiga tayyorgarlik ko'rish va uy ishlarini bajarish		
1	Fan ijtimoiy madaniy xodisa (essi yozish)	6
2	"Ilmiy tadqiqot metodologiyasi" fanining tarixi (tag'dimot tayyorlash)	6
3	Ilmiy tadqiqotning zamonaviy metodlari (esse yozish)	6
4	Pedagogik ilmiy tadqiqotlarda navatsiya va innovatsiyalarning o'rni (tezis tayyorlash)	6
5	Ilmiy tadqiqotda ratsionallik va irrotsionallikning o'rni (essi yozish)	6
6	Fundamental tadqiqotlar va ularning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni (essi yozish)	6
7	Innovatsiya yangi ilmiy texnik yutuqlardan foydalanish usuli sifatida (tag'dimot tayyorlash)	6
8	Pedagogikada ilmiy tadqiqotning asosiy tiplari: fundamental amaliy, innovatsion va konstruktorlik loyihalash (tezis tayyorlash)	6
9	Ilmiy bilish darajalari empirik va nazariy bilish (essi yozish)	6
10	Axborot va axborot texnologiyalarining ilmiy bilishdagi o'rni (essi yozish)	6
11	Fanning diffensiyasi va integratsiyasi (tezis tayyorlash)	6
12	Ijod va ijodiy faoliyat uyg'unligi. Jodiy faoliyatning turlari (tezis tayyorlash)	6
13	Fanda tushunish va tushuntirish muammosi (essi yozish)	6
14	Ilmiy muammo. Ilmiy taxmin (tezis tayyorlash)	6
15	Magistrlik dissertatsiyasiga qo'yiladigan talablar (tezis tayyorlash)	6
Jami soat:		90

Asosiy adabiyotlar	
1.	Шермухаммедова Н. Илмий тадқиқот методологияси. Ўқув қўлланма. Т.Ахборот технологиялари, 2014, 450 б.
2.	Давронов.Д.З. Илмий тадқиқот методологияси. Ўқув қўлланма. Т:ТМИ, 2006 -

	267 б.
3.	Санфназаров И, Қосимов В, Никитченко Г. Фаннинг фалсафий масалалари. Дарслик. Т.,2006
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Ш.М.Мирзиёев. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш-юрт тараққиёти ва халқ фаровонлиги гарови. Т.: "Ўзбекистон", 2017-йил.
2.	Ш.М.Мирзиёев. Эркин ва фаровон демократик ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этишимиз. Т.: "Ўзбекистон", 2017-йил.
3.	Ш.М.Мирзиёев. Буюк келажакимизни мард ва олижаноб халқимиз билан қурашимиз. Т.: "Ўзбекистон", 2017-йил. 484 б.
4.	Туленов Ж. Фалсафий маданият ва манавий қомолот,-Т.;2000
5.	Туленов Ж. Методология наъноуи творчествова ,-Т.2001
6.	Туленов Ж.Философские проблемы науки. Т2001
7	Арипов М. Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари Т.: Университет, 2001, 306 б
8	Фалсафа қисқача изоҳли луғат,-Т.: Шарқ, Абдуллаева М таҳрири 2004-384 б
9	Шермухаммедова Н.А. Фалсафа ва фан методологияси. Т.;Ахборот технологиялари 2008 436-б
10	Шермухаммедова Н.А .Гноология билиш назарияси, Т;Ношир,2011

Talabanning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baxo olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritish o'sha;
- fanning mavzularini bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon etish o'sha;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera o'sha;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;

b) 4 baxo olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fanning mavzularini bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;

- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
  - fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
  - fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- v) 3 baxo olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi

lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga

yo'l qo'yilsa;

- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;

g) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif:	Abdusamatov Alisher Sobirovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) dotsent v.b.
E-mail:	aabdusamatov912@gmail.com
Tashkilot:	Termiz iqtisodiyot va servis universiteti, "Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim" kafedrasida
Taqrizchilar:	Falsafa fanlari nomzodi, dotsent. U.O'. Mustafayev Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD). N.Saloxitdinova

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashining 2024 -yil 30 09 dagi 1 - sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Pedagogika va ijtimoiy gumanitar fanlar" fakultetining 2024 -yil 30 08 dagi 1 -sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan

Mazkur Sillabus "Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim" kafedrasining 2024 -yil 30 08 dagi 1 -sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy bo'lim boshlig'i:

Magistratura bo'limi boshlig'i:

Kafedra mudiri:

Tuzuvchi:

Z.To'rayev
M.Xoshimxo'jayeva
B.Ismoilov
A.Abdusamatov